
ЮЗУ „НЕОФИТ РИЛСКИ“-БЛАГОЕВГРАД
СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ И ОТЧЕТНОСТ“

СТАНОВИЩЕ

ОТ ДОЦ. Д-Р ИВАН ТОДОРОВ

ВЪРХУ ДИСЕРТАЦИОННИЯ ТРУД ЗА ПРИСЪЖДАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И
НАУЧНА СТЕПЕН „ДОКТОР“ В ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 3.8
„ИКОНОМИКА“ ПО ДОКТОРСКА ПРОГРАМА „ФИНАНСИ, ПАРИЧНО
ОБРЪЩЕНИЕ, КРЕДИТ И ЗАСТРАХОВКА”

**„ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА КРИЗИСНИТЕ СЪСТОЯНИЯ ВЪРХУ ОСНОВНИ
ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ДЕЙНОСТТА НА БАНКОВАТА СИСТЕМА НА РЕПУБЛИКА
СЕВЕРНА МАКЕДОНИЯ“**

НА ДОКТОРАНТ БИЛЯНА ТАШЕВА

Настоящото становище е изготвено съгласно Заповед на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“ №2907 от 06.12.2024 г.

1. Актуалност и значимост на изследваната научна проблематика

Ефективното функциониране на финансовия сектор, който се състои от финансови пазари и финансови посредници, е ключово за благосъстоянието на всяка нация. Като финансови посредници банките трансформират спестяванията в инвестиции и съдействат за постигането на икономически растеж, който е основният източник за повишаване на покупателната способност на населението. Смущенията във финансовата система, ако не бъдат овладени бързо и адекватно, могат да засегнат и реалния сектор и да прераснат във

всеобхватни икономически кризи. В този контекст, актуалността и значимостта на дисертационния труд са безспорни.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Дисертацията на Биляна Ташева се състои от пет глави. Общият обем на ръкописа е 198 страници. Използвани са 104 източника (всички на латиница). Основният текст съдържа 22 таблици и 66 фигури.

Глава първа играе ролята на въведение и съдържа актуалността, проблема, предмета, целите, задачите, хипотезите, периода и методологията на изследването.

Глава втора е теоретична по своя характер. Анализирани са вижданията на различни икономически школи за ролята и значението на банковата система, основите на управлението на банкови рискове и кризи и особеностите на банковата система в Република Северна Македония (търговски банки, централна банка и парична политика).

Глави трета и четвърта заедно формират емпирично изследване, като глава трета представя неговата методология, а глава четвърта – неговите резултати.

Глава пета изпълнява функцията на заключение и включва основните изводи и препоръки на дисертацията.

3. Оценка на публикациите по дисертацията

Биляна Ташева е представила три публикации, свързани с дисертационния труд. Всички представени публикации са статии в научни списания, които отразяват части от дисертационния труд и представляват оригинални разработки на докторанта.

4. Оценка за автореферата

Авторефератът отговаря на всички нормативни изисквания и представя адекватно структурата, съдържанието и научните приноси на дисертацията.

5. Научни приноси

Биляна Ташева е формулирала три научни приноса на своя дисертационен труд – един теоретичен и два емпирични. Теоретичният принос, за който докторантът претендира, е систематизация на позициите на отделните икономически школи за мястото и ролята на

банките в икономиката. Оспорвам този принос, тъй като точка 2.1. *Роля и значение на банковата система* е с обем от едва 5 страници, а единствено там е направен някакъв бегъл и лаконичен опит за подобна систематизация.

За разлика от теоретичния принос, емпиричните приноси са действителни, значителни и правилно формулирани, поради което ги приемам напълно. Особено ценни според мен от научна гледна точка са установените ефекти на пандемията COVID-19 върху банковата система, тъй като не всеки ден учените имат възможността да изследват въздействието на глобална пандемия върху икономиката.

6. Критични бележки

Слабости на дисертационния труд са относително малкият брой използвани източници (104) и сравнително кратката му теоретична част, което води до съдържателна диспропорция (наблягане предимно на емпиричния за сметка на теоретичния анализ). Посочените недостатъци в никакъв случай не омаловажават методологичните достойнства на разработката и емпиричните ѝ приноси.

7. Заключение

Представеният от докторант Биляна Ташева дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за неговото прилагане и Вътрешните правила за развитие на академичния състав в ЮЗУ "Неофит Рилски". На базата на установените научни приноси и достойнства на дисертационния труд изразявам своето положително становище и предлагам на членовете на почитаемото научно жури на Биляна Ташева да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” по научната специалност “Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка”, професионално направление 3.8. Икономика.

06.01.2025 г.

гр. Благоевград

Подпис: .....

(доц. д-р Иван Тодоров)

SWU „NEOFIT RILSKI“ - BLAGOEVGRAD
FACULTY OF ECONOMICS
DEPARTMENT OF FINANCE AND ACCOUNTING

Scientific opinion

By Assoc. Prof. Ivan Krumov Todorov, PhD

On: The dissertation of Biljana Tasheva for awarding the educational and scientific degree “Doctor” in professional field 3.8 Economics, Scientific specialty “Finance, monetary circulation, credit and insurance”

**„Impact of Crisis Situations on Main Indicators about the Activity
of the Banking System in the Republic of North Macedonia“**

This scientific opinion was prepared on the basis of Order No. 2907 issued by the Rector of SWU „Neofit Rilski“- Blagoevgrad on 6 December 2024.

1. Relevance and importance of the dissertation

The efficient functioning of the financial sector, which consists of financial markets and financial intermediaries, is key to the well-being of any nation. As financial intermediaries, banks transform savings into investments and contribute to the achievement of economic growth, which is the main source of increasing the purchasing power of the population. Disturbances in the financial system, if not quickly and adequately addressed, can also affect the real sector and develop into comprehensive economic crises. In this context, the relevance and importance of the dissertation are indisputable.

2. General characteristics and structure of the dissertation

Biljana Tasheva's dissertation consists of five chapters. The total volume of the manuscript is 198 pages. The number of references is 104 sources (all in Latin alphabet). The main text contains 22 tables and 66 figures.

Chapter one is the introduction of the research and contains its relevance, question, object, subject, goals, tasks, hypotheses, period and methodology.

Chapter two is theoretical in nature. The views of different economic schools on the role and importance of the banking system, the basics of managing banking risks and crises and the peculiarities of the banking system in the Republic of North Macedonia (commercial banks, central bank and monetary policy) are analyzed.

Chapters three and four together form an empirical study, with chapter three presenting its methodology and chapter four its results.

Chapter five fulfills the function of conclusion and includes the main inferences and recommendations of the dissertation.

3. Assessment of scientific publications

Biljana Tasheva has enlisted three scientific publications related to her dissertation. All publications are journal articles, which reflect parts of the dissertation and represent original works of the doctoral student.

4. Assessment of the abstract

The abstract meets all regulatory requirements and adequately presents the structure, content and scientific contributions of the dissertation.

5. Scientific contributions

Biljana Tasheva has formulated three scientific contributions of her dissertation - one theoretical and two empirical. The theoretical contribution claimed by the doctoral student is a systematization of the positions of separate economic schools on the place and role of banks in the economy. I disagree with this contribution since section 2.1. *The role and importance of the banking system*, where a brief attempt for systematization has been made, consists of five pages only.

Unlike the theoretical contribution, the empirical contributions are real, substantial and well-formulated, therefore I fully accept them. In my opinion, particularly valuable from a scientific point of view are the ascertained effects of the COVID-19 pandemic on the banking system, since it is not every day that scientists have the opportunity to study the impact of a global pandemic on the economy.

6. Critical notes

Weaknesses of the dissertation are the relatively small number of references (104) and the relatively short theoretical part, which leads to a contents disproportion (emphasis primarily on empirical at the expense of theoretical analysis). These shortcomings in no way detract from the methodological merits of the work and its empirical contributions.

7. Conclusion

The dissertation submitted by the doctoral student Biljana Tasheva meets the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria, the Rules for its Implementation and the Internal Rules for the Development of the Academic Staff at the SWU “Neofit Rilski”. Based on the established scientific contributions and merits of the dissertation, I express my positive opinion and propose to the members of the honorable scientific jury that Biljana Tasheva be awarded the educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “Finance, money circulation, credit and insurance”, professional field 3.8. Economics.

6 January 2025 г.

Blagoevgrad

Signature: .....

Assoc. Prof. Ivan Todorov, PhD